

Anılar, edebi tür olarak tanınan ve **toplum** tarafından isimleri duyulan kişilerin geçmişte yaşadığı veya tanık olduğu **olay** ve durumları anlatan bir metin türüdür.

Anılar gerçekliğe dayanır. Çünkü anı, yaşanabilecek bir şeyi değil, yaşanmış olayları açıklayan bir cümle türüdür. Bu bakımdan anı, yaşadıkları dönemin ekonomik, sosyal, politik, kültürel ve tarihi yapısını yansıtan bir belgedir.

Hatıralar, insanları tanıma, unutulmayacak ölçüler, paylaşarak unutulmaz anların paylaşılması, iz bırakılması, öğrenme ve ders verilmesi vb. İhtiyaçlarından doğdu. Anının tarihi, anıları çocuklara, akrabalara ve çevremizdeki insanlara aktarma ihtiyacından doğar ve insanların yaşama şeklini hatırlama konusunda uzun bir geçmişe sahiptir.

Kısaca Konu Başlıkları

- 1- Batı Edebiyatında Anı
- 2- Türk Edebiyatında Anı
- Anı Türleri
- a) Anı Portre (Kişi Merkezli)
- Örnekler
- b) Düz Anı (Olay Merkezli)
- Örnekler
- İçeriklerine Göre Anılar
- a) Siyasi, Tarihî ve Toplumsal Tarafı Ağır Basan Anılar
- Örnekler
- b) Kültür, Sanat, Edebiyat ve Bireysel Tarafı Ağır Basan Anılar:
- Örnekler
- Anı Nedir? Kısaca Tanımı
- Anı kaçınıcı kişi ağzından anlatılır?

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

- Anı türünün özellikleri nedir?
- Anı neden yazılır?
- Anı'da başlık olur mu?
- Anı belge niteliği taşır mı?

1- Batı Edebiyatında Anı

Yazılı olarak bilinen ilk anı, Yunan **tarihçi** Xenophon (Xenophon) tarafından MÖ 4. yüzyılda yazılan "**Anabasis**" adlı bir eserdir. XVII. Century Antoine Hamilton (Anton Hemilton) 'ın "**Gramont Kontu'nun Anıları**" ve Daniel Defoe'nin (Denier Dofu) "**Bir Atlının Anıları**" roman şeklinde yazılan ilk anılardır. İşte bir örnek.

Anı türünde yazılmış önemli eserlerden bazıları Rousseau'nun (Russo) "İtiraf", Andre Gide'in (Andre Sid) "Jurnaller" eserleridir. Anı türünde yazılmış diğer önemli eserler; Victor Hugo'nun (Viktor Hügo)"Gördüklerim", Alman şair Goethe'nin (Göte) "Şiir ve Gerçek", Stendhal'ın (Stendhal) "Bencillik Anıları", Verlaine'nin (Verlain) "İtiraf", Rus yazar Tolstoy'un "İtiraf" adlı eserleridir.

JJ Rousseau'nun (Russo) "**İtiraf**", André Gide'nin (Andre Sid) "**Jurnaller**" ve "Stendhal (Stendhal)" in "**Bencillik Anıları**", Verlaine (Verlaine) "**İtiraf**", Rusça Önemli bir türünde yazılmış çalışma. Yazar Tolstoy'un "**İtiraf**" bu türde yazılmış önemli bir eserdir.

2- Türk Edebiyatında Anı

Türk edebiyatının ilk kitapları olan Orhun yazıtları hem söylev hem de anı özelliklerine sahiptir. XV. yüzyılda Babür Şah'ın yazdığı Babür adı, bu tür edebiyatın ilk örneği olarak kabul edilmektedir. XVII. 21. yüzyılda Ebul Gazi Bahadır Han'ın yazdığı "Şecere-i Türk", akılda kalan bazı özellikleri olan tarihi bir kitap.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Aynı yüzyılda **yaşamış** olan Katip Çelebi'nin de kendi anılarına eserlerinde yer ayırdığını görebilirsiniz. Bunların dışında tezkire, gazavatname, vakayiname, menakıpname, sefaretname ve divan literatüründe yazılan seyahatnameler gibi türlerde anlatılan olaylar ve ünlü kişilerin hayatlarından örnekler de bazen hafıza özellikleri gösterir.

Bu tür, Tanzimat II. Meşrutiyet sonrası geliştirilmiş ve Türk edebiyatında yerini buldu.

- Ziya Paşa'nın "**Defter-i Amal**",
- Muallim Naci'nin "**Ömer'in Çocukluğu**",
- Halit Ziya Uşaklıgil'in "**Saray ve Ötesi**" ve "**Kırk Yıl**",
- Halide Edip Adivar'ın "**Mor Salkımlı Ev**" ve "**Türkün Ateşle İmtihanı**",
- Yusuf Ziya Ortaç'ın "**Portreler**" ve "**Bizim Yokuş**",
- Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "**Zoraki Diplomat**" ve "**Politikada 45 Yıl**",
- Falih Rıfkı Atay'ın "**Çankaya**" eserleri anı türünün edebiyatımızda tanınmış ilk ve önem arz eden eserlerindendir.

Anı Türleri

Türk edebiyatının anı türünde yazılan eserler genel olarak siyaset ve edebiyat olmak üzere ikiye ayrılır. Politik ve edebi anılar ayrıca geleneksel, sosyal, **eğitim**, hukuk, **sanat**, tiyatro ve daha fazlasına dahil edilir. Bunları anılar olarak gruplamak mümkündür. Anılar iki gruba ayrılır: "**kişiye**" ve "**olaya-döneme**".

a) Anı Portre (Kişi Merkezli)

Bir yazarın bir kişi hakkında yazdığı anı türüdür. Bu anıda yazar, kişinin çeşitli yönlerini ele alır ve portreler çizer. Onu zihinsel ve fiziksel olarak anı yoluyla tanıtır. Bu tür anılar biyografik eserlerde de yer almaktadır.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Örnekler

- Yusuf Ziya Ortaç, “**Portreler**”
- Halit Fahri Ozansoy, “**Edebiyatçılar Geçiyor**”
- Yahya Kemal Beyatlı, “**Siyasî ve Edebî Portreler**”

b) Düz Anı (Olay Merkezli)

Yazarın şahsen yaşadığı veya tanık olduğu olayları ve dönemleri anlatan anılar. Bu tür anılar otobiyografik eserlerde sıklıkla yer alır.

Örnekler

- Muallim Naci, “**Ömer’in Çocukluğu**”
- Ahmet İhsan Tokgöz, “**Matbuat Hatıralarım**”
- Yakup Kadri, “**Zoraki Diplomat**”

İçeriklerine Göre Anılar

Anıları içeriklerine göre sınıflandırmak zordur ancak toplumsal tarafı ağır basan; siyasi, tarihi ve bireysel tarafı ağır basan; **kültür**, sanat ve edebiyat olarak iki ayrı grupta değerlendirmek mümkündür.

a) Siyasi, Tarihî ve Toplumsal Tarafı Ağır Basan Anılar

Kurtuluş Savaşı, Cumhuriyet döneminde yazılmış toplumsal niteliğe sahip anıların ana konularından birisi olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu’nun çöküşü ve dağılması ile meydana gelen milli mücadele, o günleri yaşayan birçok komutan, siyasetçi ve yazar tarafından doğru bir şekilde hatırlanmaktadır.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Örnekler

- Mustafa Kemal, “**Nutuk**”
- Kazım Karabekir, “**İstiklâl Harbimiz**”
- Rauf Orbay, “**Cehennem Değirmeni**”
- Çerkez Ethem, “**Çerkez Ethem’in Hatıraları**”

b) Kültür, Sanat, Edebiyat ve Bireysel Tarafı Ağır Basan Anılar:

Cumhuriyet dönemi anı türünün en zengin alanlarından ikincisi, şairler ve yazarlar tarafından yazılan, özellikle kültür, sanat ve edebiyat alanlarında yaşanan olayların, gelişmelerin, kişilerin ve eserlerin gözlemleri, izlenimleri ve düşünceleridir.

Örnekler

- Aziz Nesin, “**Bir Sürgünün Anıları**”
- Keçecizâde “**İzzet Molla, Mihnetkeşan**”
- Muallim Naci, “**Medrese Hatıraları**”, “**Ömer’in Çocukluğu**”
- Ali Ekrem Bolayır, “**Ali Ekrem Bolayır’ın Hatıraları**”
- Hüseyin Cahit Yalçın, “**Edebî Hatıralar**”
- Baki Süha Ediboğlu, “**Bizim Kuşak ve Ötekiler**”
- Beşir Ayvazoğlu, “**Defterimde Kırk Suret**”
- Celal Esat Arseven, “**Sanat ve Siyaset Hatıralarım**”
- Gülriz Sururi, “**Kıldan İnce Kılıçtan Keskince**”

Anı Nedir? Kısaca Tanımı

Anı, toplumca tanınmış ve alanlarında isimleri duyulmuş kişilerin geçmişte yaşadıkları ya da

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

şahit oldukları olayları, durumları anlattıkları yazı türüdür.

Anı kaçınıcı kişi ağzından anlatılır?

Anı, kişilerin kendi yaşantılarının akıllarında kalmış kesitlerinin kaleme alınması demektir. Anılar 1. ağızdan anlatılmaktadır.

Anı türünün özellikleri nedir?

Yaşanmış bir konuyu, insan belleğinde iz bırakan olay ve olguları, tanınmış, bilim, sanat ve politika adamlarının yaşamlarını çalışma ve araştırmalarını anlatır. Tarihi bilgilerin öğrenilmesini sağlayarak tarihçilere katkıda bulunur.

Anı neden yazılır?

Anılar tarihçilere, geçmiş döneme dair bilgilerin aktarılmasında en önemli role sahiptir.

Anı'da başlık olur mu?

Anı yazıları yaşanmışlıkları anlatmaktadır ve bu yazı türlerinde **başlık kullanma zorunluluğu yoktur.**

Anı belge niteliği taşır mı?

Anılar insanların kişisel görüşlerinden ibaret olmaları bakımından **belge niteliği taşımazlar.**

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

- Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Pinterest'te paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- LinkedIn üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Yazdırmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)